

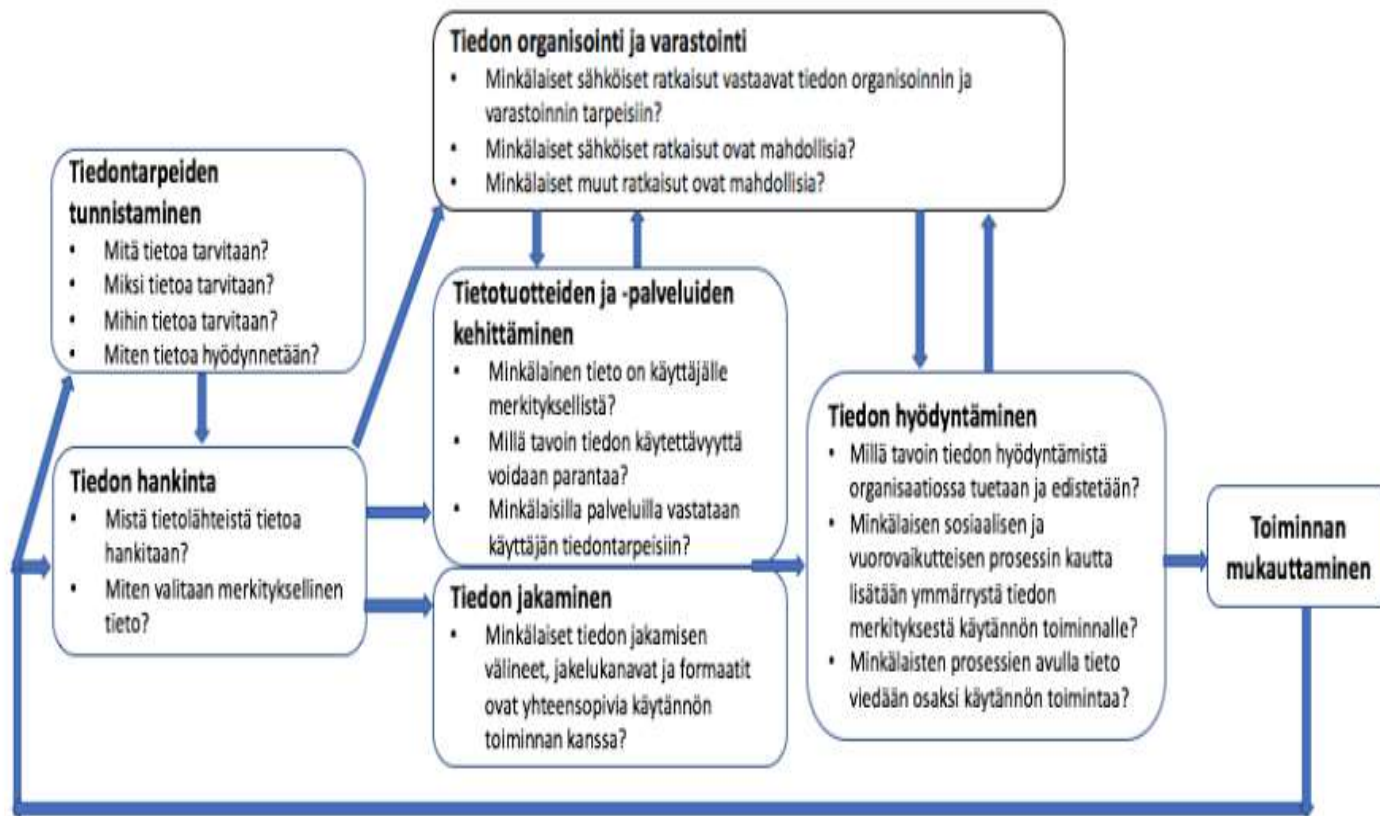
Tietojohdamisen näkymiä sosiaalialan johtamisen näkökulmasta

Kati Kiiski, Johanna Lammintakanen & Sanna Laulainen, Sosiaali- ja terveysjohtamisen laitos

Muutama asia taustasta

- Käsitteellisesti mielenkiintoinen kenttä, esim.
- Tietojohtaminen
 - ”Tietojohtaminen on prosesseja ja käytäntöjä, joiden avulla tietoa kerätään, jalostetaan ja hyödynnetään organisaation sisällä sekä organisaatioiden välisessä kommunikoinnissa.”
- Tiedolla johtaminen
 - ”eri tavoin hankitun ja jalostetun tiedon avulla pyritään luomaan arvoa ja sitä käytetään hyväksi päätöksenteossa.”
- Selvityksissä taustalla Choon tiedonhallinnan prosessimalli ks. Seuraava dia

Choon tiedonhallinnan prosessimalli (Valkonen ym. 2018)

Kaksi empiiristä aineistoa:

1) Tietojohtaminen LAPE - kontekstissa

- Itä-Suomen yliopiston sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus toteutti haastattelututkimuksen tietojohtamiseen liittyen marras-joulukuussa 2018.
- Haastateltavina Pohjois-Savon maakunnan LAPE – muutosohjelmassa mukana olleita henkilöitä ja muita alueen lapsi- ja perhepalveluissa toimivia henkilöitä.
- 10 haastateltavaa osallistui
- Tutkimuskysymykset:
 - mitä tietoja tarvitaan yhteensovittavassa johtamisessa,
 - miten tiedon tarpeet tunnistetaan ja miksi tietoja tarvitaan
 - miten tietoa hankitaan, mistä sitä saadaan ja millaisia vaatimuksia tiedolle asetetaan

Kaksi empiiristä aineistoa: 2) kyselyaineisto

- Webropol –kysely, jossa hyödynnetty aikaisempien tutkimusten muuttujia pääsääntöisesti tietojohdantamiseen liittyen
- Toteutettu elo-syyskuu 2019
- Vastajina 13 sosiaalijohdon edustajaa neljän maakunnan alueelta

Tiivistetysti haastattelu- ja kyselytulokset: Tietotarpeet haastatteluiden perusteella jaoteltuna

- Asiakas
 - asiakkaiden määrät, profiilit sekä asiakkaiden jakautumisesta toiminta-alueelle, kokemustieto
 - Kysely tarkensi: ikääntyneiden, lasten ja perheiden sekä työikäisten palveluihin liittyvä tietoa tarvitaan
- Resurssit
 - henkilöstön määrä, sijainti ja osaaminen, toimintakulttuureihin ja asenteisiin liittyvä tiedon tarve.
- Indikaattoritieto, lainsäädäntö (myös kyselyssä)
- Palveluiden laatuun ja vaikutuksiin liittyvää tietoa tarvitaan nykyistä enemmän (kysely)
- Mutta, haastatteluissa esiin tuotua:
 - Tietotarpeista ei kuitenkaan juurikaan keskustella yhteisesti, ainakaan systemaattisesti.
 - Jos keskustellaan: talouden suunnittelunäkökulma edellä

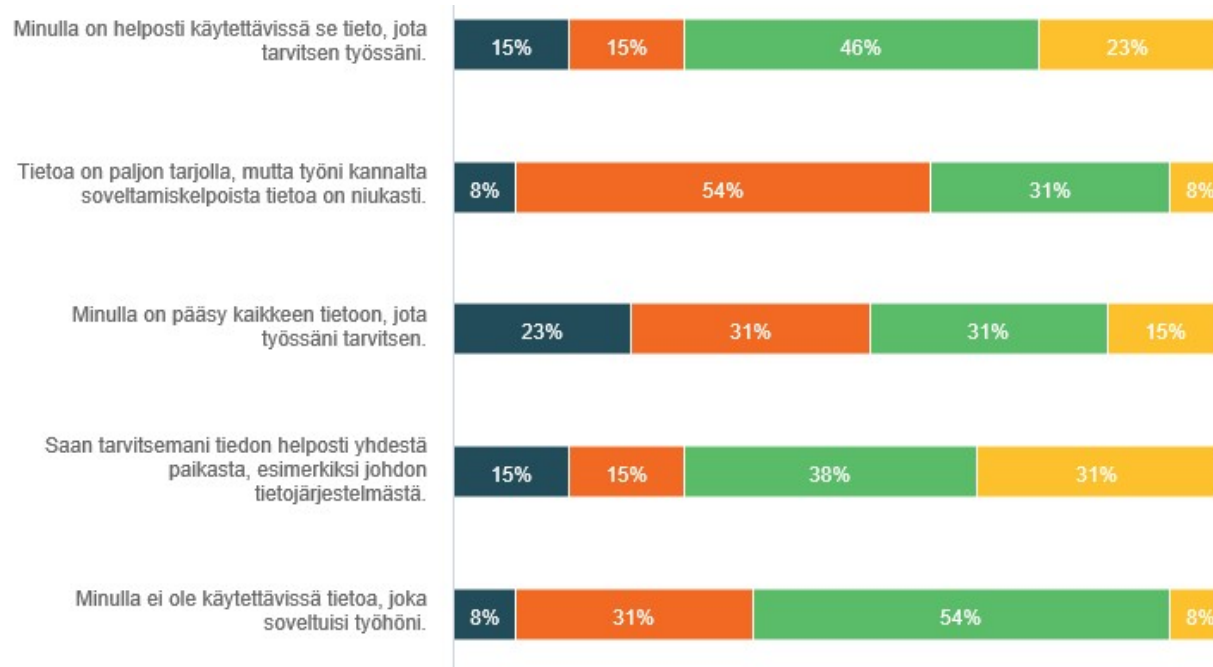
Tiedonhankintanäkökuilma haastatteluissa

- Hankitaan monimuotoisesti:
 - Keskustellen, järjestelmät, asiakirjat, hyvinvointikertomus
- Moni haastateltava kertoi:
 - *Tietoa kyllä on, mutta sen kokoaminen järkevään muotoon helposti ja nopeasti on mahdotonta*
- Kirjaamiskäytäntöjen kirjavuus
- Tiedon haluttaisiin olevan prosessoidumpaa määrällisten tilastojen sijaan. Tarvitaan enemmän laadullista tietoa, vaikuttavuustietoja (interventioiden vaikutukset), kustannustietoa prosessitasolla sekä prosessitietoa ylipäätään. (sama siis esiin kyselyssä)

Mitä tiedon lähteitä käytät työssäsi pääosin? 1) käytän usein, 2) käytän melko usein, 3) en osaa sanoa, 4) käytän melko harvoin ja 5) käytän harvoin

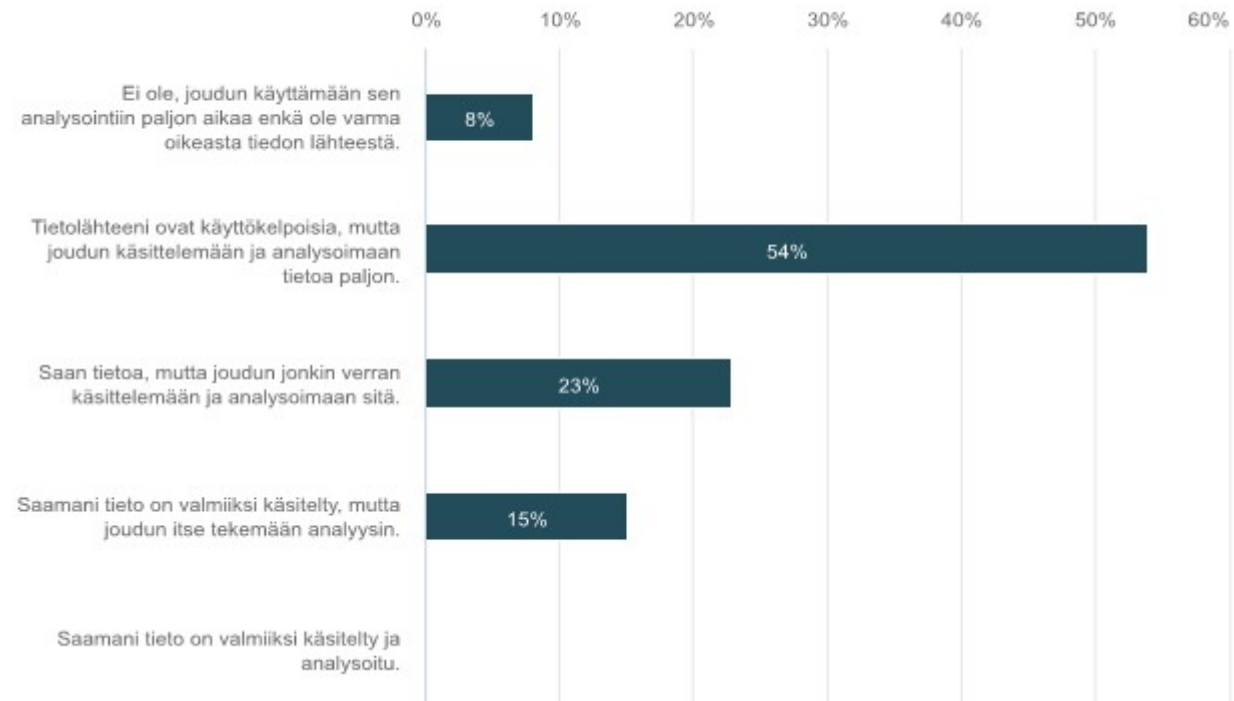
Tiedon käytettävyys: 1) täysin samaa mieltä, 2) jokseenkin samaa mieltä, 3) jokseenkin eri mieltä ja 4) täysin eri mieltä.

Tiedon käytettävyys: 1) täysin samaa mieltä, 2) jokseenkin samaa mieltä, 3) jokseenkin eri mieltä ja 4) täysin eri mieltä.

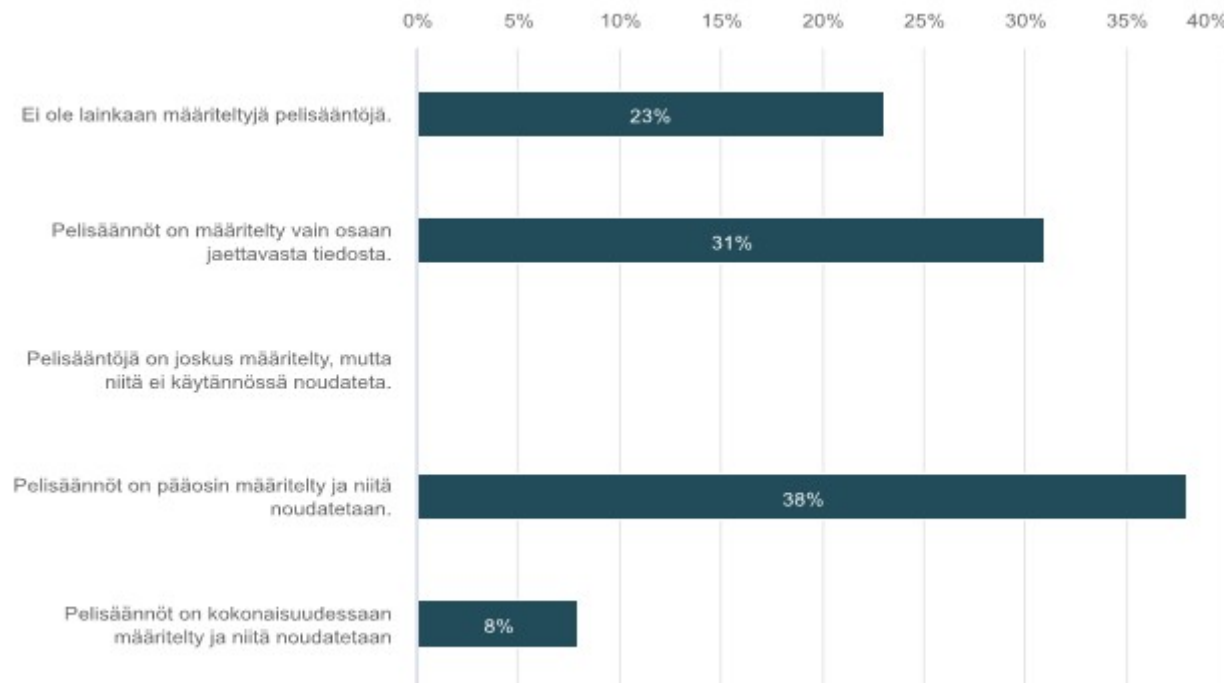
Käytettävissä oleva tieto on sellaisenaan hyödynnettävissä

Tiedon käyttö johtamisessa/ organisaatioissa (haastattelut)

- Organisaatioissa on selkeät toimintamallit ja johtamisjärjestelmät.
 - Jokaisella kuitenkin omanlaisensa tiedot, taidot ja osaaminen tiedon keräämiseen ja tuottamiseen, joten tiedon tuottaminen ja jakaminen ei ole tasalaatuista.
 - Substanssiasiantuntijoiden ja järjestelmäasiantuntijoiden yhteistyö tiedon tuottamisenkin yhteydessä tarpeen.
- Tiedon tuottaminen selkeään muotoon verkostossa jaettavaksi on hankalaa ja aikaa vievää.
 - Osoptimoinnin vaara olemassa
- Verkostoissa tai edes omassa organisaatiossa on lisäksi vain vähän mahdollisuuksia ja halua virheistä oppimiselle.

Tiedon jakamiseen on toimintaympäristössäni selkeästi määritellyt pelisäännöt, joita noudatetaan

Lopuksi: missä mennään, mitä tarvitaan?

- Molempien selvitysten tulokset nostavat esiin tietojohdamisen ja tiedolla johtamisen peruskysymykset
 - Tarvitaan yhteistyötä ja yhteisesti sovittuja käytäntöjä organisaatioiden sisällä ja organisaatioiden välillä (alueellisesti ja kansallisesti) tiedonjakamisessa ja yhdessä oppimisessa
 - Mutta, tarvitaan myös vahva tietopohja (tieto = luotettavaa, ajantasaista, yhteneväistä) ja
 - Tietotuotteita, jotta tieto olisi jalostuneemmassa muodossa käyttäjällä -> johtamistyön näkökulma
 - Toiveena ”yhden luukun periaate”?
 - Johtajien yhteistyötä tarvitaan

Kiitos!

